

Amb aquesta entrega donaré per acabada la secció de la nostra toponímia, tot i que de segur m'hauré deixat l'estudi d'algun topònim, fruit de les presses, de la distracció o del desconeixement. Començant per la lletra T, tenim:

TAIXA (partida de la...) d'etimologia incerta pot venir del nom personal celta Tascius, però també pot venir de l'àrab *tais*, que significa lleuger, ràpid. Si vingués de l'àrab faria referència a terra lleugera, prima, pobra i rocosa, com de fet així és la partida.

TALAIES (partida de les ..) d'origen aràbic, vol significar la persona que fa de sentinella diürn i també la torre on es posava el talaia. Aplicat a la toponímia, es diu del lloc elevat, amb bona vista, des d'on es pot veure gran extensió de terreny. Així les Talaies d'Alcalà és una serralada del Sistema Ibèric valencià, paral·lela a la costa que separa la plana de Sant Mateu i la vall de les Coves, de la vall d'Alcalà, i des d'on es divisa la mar Mediterrània.

TALECA (mas de ..) deriva de l'àrab *taliqa*, que significa sac, bossa, sarró, i que aplicat a la toponímia urbana significa carrer que no té eixida, que has de tornar sobre els teus passos per a eixir-ne.

TARRAGÓ (mas de ..) prové del nom comú d'origen ibèric: Tarraco i Tarraka (origen de Tarragona i Tàrraga) i de significació incerta. La forma Tarragó apareix cap al sud com a nom d'una sèrie de masos molt antics, possiblement poblats ibèrics, als termes municipals de Valls, la Bisbal, Penedès, Vinaròs, les Coves de Vinromà i Benafigós.

TEULERIA (mas de la ..) deriva de taulat o conjunt de taules, i prové del llatí *tabula* = post o tauló. Pel temps, l'inici *ta* d'aquesta paraula, per la pronúncia morisca esdevingué *te*, causant el predomini d'una forma que semblava derivada del català *teula*. També la *teuleria* és el lloc o la fàbrica on es fabriquen les teules.

TORRE EBRÍ (mas de la..) la Torre és nom mallorquí i valencià d'origen aràbic, ja que es tracta del terme àrab *turra*, que vol dir marge, vora, vorera, límit, i segurament Ebrí és el cognom del propietari, que derivaria de d'Abri, el qual podria provenir del cognom llatí *Aprinus*, però més probablement del nom personal germànic *Eburin* **TOSSAL GROS**, **TOSSAL DEL MORO**, **TOSSALETS** (partides del/ dels..) significa la paraula *tossa*, puig de gran magnitud, i *tossal* vol dir cim prominent. Així el Tossal Gros és un cim prominent de la serralada que tenim al ponent de les Coves, així com els Tossalets són cims al nord, tots ells visibles des del poble. No passa el mateix amb el Tossal del Moro, que resta a l'esquena del poble, cap a l'est, tot mirant cap a la mar.

VALL D'ANGEL (partida de la..) en femení prové del

llatí *vallis*, que està compost amb un nom de significació clara: Angel. Aquest nom en femení vol dir extensió de terreny relativament pla entre muntanyes, front a vall masculí, que vol dir excavació longitudinal o fossar. **VALL TORTA** (barranc i partida de la ..) aquest nom al·ludeix al fort angle que descriu el barranc, el qual des de Catí es dirigeix al sudoest del terme de Tírig, dirigint-se després cap a l'est, per a entrar al terme de les Coves tot corbant-se. Aquestes aigües desemboquen a la mar Mediterrània pel delta de Capicorp, al terme d'Alcalà, dient-se aleshores riu de les Coves.

Aquesta vall s'ha fet famosa per les notables pintures rupestres i troballes prehistòriques que s'han fet en aquest indret.

VENTA DE LA FIGUERA, **VENTA DE DORO**, les ventes són construccions probablement de posada, fora de la vila i a la vora del camí real, conegudes i diferenciades en aquest cas, pel nom d'un arbre i d'un propietari. La paraula *venta* és un castellanisme, el nostre nom equivalent és *hostal*.

Bé fins ací he arribat amb la nostra toponímia, encara i



així, no voldria donar per acabada aquesta secció sense nomenar la gran quantitat de sènies que té el nostre terme, totes amb un nom propi, i que la gran majoria de vegades el prenen del nom de la persona que les ha fetes (el seu malnom o el nom de la família a la qual pertanyen) o de la partida on es troben situades. Així tenim la sènia dels Manyanos, del Comandant, de Carlos, dels Julianos, del Gras, de Pepo, del Gord, del Sarrompo, de Foro, dels Joanos, del Serro, de Doro, del Bambo, del Rosset, del Catxo, de Sanxo, del Blanco, dels Puques...o de Cubeles, de la Taixa, de la Mata, del Sangonerat, de les Sorts..., i tantes d'altres que ara no he nomenat. De ben segur que si férem un inventari exhaustiu ens n'eixirien al voltant d'un centenar.

La majoria foren construïdes al llarg del segle XIX, encara que les més velles (de segles anteriors) també foren